

Huszka László

Egykori és mai tanáraink

## Hivatás – vallás – haza

Az elkövetkezőkben beszélgetést közlünk főiskolánk egykori tanárával, Dr. Huszka László Tanár Úrral. Munkásságán és életén keresztül nyomon követhetjük egy 20. századi magyar értelmiségi sorsát. Egy teológus, aki orosz hadifogságból hazatérve történelem tanárként Sztálint dicsőítő be-

szédet volt kénytelen mondani annak születésnapján. Kevesen tudunk a Történettudományi Tanszéken levő 5000 kötetet tartalmazó könyvmúzeumról, melynek megalapítása az Ő nevéhez fűződik. E rövid ízelítő után megkérem a Tanár Urat, ossza meg velünk, honnan indult életpályája.

**Huszka László:** – 1915. január 4-én születtem Nyíregyházán édesapám harmadik gyermekeként. A nyíregyházi katolikus elemi iskolában végeztem négy osztályt. Édesapám vasutas volt, kihelyezték vidékre, Kállósernyére, ahol a Kállayak főfészke volt – ma is ott található a Kállay család kriptája. 1925-ben elkerültem ide Szegedre, a piarista gimnáziumba. 1933-ban érettségiztem, aztán a piarista atyák hatására papi pályára készültem, a teológiát el is végeztem, de szentelés előtt a püspök engedélyével kiléptem. A teológiát, mint „civil” teológus fejeztem be. A főiskola történelem-magyar-ének szakára pótfelvételivel vettek fel, melyet két év alatt végeztem el, s mint a vasutas internátus növendéke állástalan diplomásként 1938-ban itt kaptam állást.

**Belvedere Meridionale:** – *Hogyan és miképpen került a történelem tanszékre?*

**H. L.:** – 1940-ben díjtalan gyakornoki státuszban kerültem a tanszékre, ez azt jelentette, hogy „fizetéskeppen” egy 50% vasúti kedvezményről szóló igazolványt kaptunk. Így tulajdonképpen én vagyok a történelem tanszék legrégebb élő alkalmazottja. Később, 1965-től nyugdíjazásomig a történelemtanítás módszertanát tanítottam. A főiskolára adjunktusi fokozattal kerültem, 1971-ben



docens lettem és már, mint nyugdíjas kaptam meg a címzetes főiskolai tanári címet.

1941-ben megkaptam a tanári okleveletem, de közben Dr. Eperjessy Kálmán akkori történelem tanszékvezető ajánlásával bekerültem az Apponyi Kollégiumba, ahol a történelem főszakot választottam, disszertációmát településtörténetből írtam *Oláh kenézek, kenészek és kenézközség települések* címmel.

**B. M.:** – *Pályája során volt alkalma megismerni néhány történelemtanítási módszert, melyik áll Önhez a legközelebb?*

**H. L.:** – Minket a Horthy-korszakban a Trianon elleni revízióra neveltek. Hazafias neveletésben részesültünk, s a revízió szellemében nevelkedve azt a szellemet követtük a 2. világháború előtti időben, hogy ez egy igazságtalanság volt. A történelem oktatásban óriási változást jelentett az 1945 utáni megváltozott rezsim. A szocialista korszakban teljesen a meggyőződése ellen kellett az embernek nyilatkoznia, óvatoskodni, mert én például kétszer is fel voltam függesztve azért, mert a tanítványaim feljelentettek.

**B. M.:** – *Ön szerint korunk hol foglal helyet a mindenkori magyar történelemben?*

**H. L.:** – Ha még helyesebb megítélése lesz hazánkban 1956-nak, akkor a magyarságnak sokkal pozitívabb értékelése lesz Nyu-

gat részéről. A Nyugat egyértelműen történelemformáló tetteknek tekinti 1956-ot. Az biztos, hogy többre fogják értékelni a magyarságnak eddigi évszázadokban betöltött tetteit. Egyes idealista illúziókat le kell vetkőznünk, mert sokszor áztatjuk magunkat, legendás hőökként állítjuk tetteinket. Ezt úgy szokták mondani, hogy mi egyes csatákat megnyertünk, de háborúból Mátyás óta csak vesztesen kerültünk ki.

**B. M.:** – *Manapság mivel foglalkozik a szabadidejében?*

**H. L.:** – Tagja vagyok az öreg cserkészcsapatnak, azonkívül öt évig a Piarista Diákszövetségnek voltam a vezetője. Állandóan tele vagyok programokkal, meghívásokkal. Muszáj az embernek foglalkoztatnia az agyát, mert különben berozsdásod-

dik, a szellemi éhséget táplálni kell. Mostában például a Radnóti Gimnázium fennállásának százéves történetéről megjelent íráskorralására kértek fel, a Diákszövetségben és a Cserkészcsapatban tartottam előadást. Tavaly fennállásának 100. évfordulóját ünneplő MÁV Diákotthon részére készült emlékkönyvben 102 kép és 12 interjú az én 1971-évi gyűjteményemből való.

**B. M.:** – *Mi lehet nekünk mint kezdő történelemtanároknak az ars poeticánk?*

**H. L.:** – „A haza mindennek előtt!” Nemzetben gondolkodni, azt, amit Antall József mondott – hogy ő 15 millió magyar ember miniszterelnöke – szemünk előtt tartani, hiszen mi is 15 millió magyar ember nevelőjének kell, hogy legyünk.

**B. M.:** – *Tanár Úr köszönöm a beszélgetést!*

**Petheő Attila**



II. A POPRÁD FOLYÓ  
A MAGAS-TÁTRÁBAN